

1974 DEC 20

MŰSZAKI ÉLET

244

Budapest ipara

Az utóbbi időben megszoktuk, hogy az újságok inkább csak arról írnak, hogy miként folyik az ipar kiköltöztetése Budapestről, de arról valahogy kevesebb szó esik, hogy a főváros ipara még ma is milyen jelentékeny szerepet játszik. Igaz, 1965—1973 között az iparban foglalkoztatottak száma 632 ezerről nem egészen 560 ezerre csökkent, de a foglalkoztatottak teljes számából még ma is 31,1%-ot képvisel, bár örvendetes, hogy ez már messze van az 1965-ös 40,5%-tól. Mindehhez hozzá kell tennünk, hogy a termelési értéket tekintve Budapest részeseége ennél nagyobb, mert a bonyolult termékeket előállító üzemek általában Budapesten maradtak.

Évi 2,4 %

Az erőteljes vidéki iparosítási program következtében, ma már természetesen a termelés is gyorsabban növekszik vidéken, mint a fővárosban. Ezt mutatja, hogy 1971—1973 között a termelés országosan évi 5,1%-kal nőtt, míg Budapesten csak 2,4%-kal. Ugyanakkor viszont — és ez az előbb elmondottakat támasztja alá — országosan az egy foglalkoztatottra jutó termelés 5%-kal, az egy teljesített munkásóra jutó termelés 5,5%-kal nőtt, míg Budapesten 6, illetve 7%-kal. A fővárosban egyébként a foglalkoztatottak és ezen belül a munkások száma is állandóan csökkent, 1971—73-ban pl. a foglalkoztatottaké évi 3,3, ezen belül a munkásoké 4,2%-kal.

1974 első felében a szocialista ipar már csak 532 ezer embert foglalkoztatott, ebből az állami iparban valamivel több mint 470 ezren dolgoztak. Az állami iparon belül valamivel több mint 313 ezer embert foglalkoztatott a nehézipar, közel 108 ezret a könnyűipar, és mintegy 35 ezret az élelmiszeripar. A tanácsi iparban közel 37,5 ezren találtak munkát.

A budapesti ipar termelése

1970—1973 között összesen 7,5 százalékkal nőtt, majd az idén az első felében a múlt év hasonló időszakához képest újabb 6,4 százalékkal. Mivel közben a foglalkoztatottak száma csökkent, a termelékenység természetesen gyorsabban nőtt. 1970—1973 között az egy foglalkoztatottra jutó termelés 19 százalékkal, az egy teljesített munkásóra jutó termelés pedig 22,6 százalékkal nőtt, ez év első felében pedig a múlt év hasonló időszakához viszonyítva a növekedés 8,6, illetve 10 százalék. Különösen gyors volt a termelékenység növekedése a szövetkezeti iparban és az állami iparon belül a tanácsi iparban.

A műszaki állománycsoportban 1970 első felében 70 063 főt tartottak nyilván, és ez 1%-kal kevesebb, mint 1973 első felében. A műszakiak közül 51 792-en dolgoztak a nehéz-, 9296-an a könnyű-, 3481-en az élelmiszer- és 2759-en a tanácsi iparban, míg a szövetkezeti ipar műszaki állományába 4379-en tartottak. A műszakiak számát tehát Budapesten lényegében a nehézipar határozta meg.

Ami a béreket illeti, arra vonatkozóan csak 1973-as adataink vannak. Ezek szerint a műszaki alkalmazottak (nem azonos a mérnökökkel és technikusokkal), havi átlagbére 3377 Ft volt; a minisztériumi iparban 3375 Ft, a tanácsi iparban 3376 Ft és végül a szövetkezeti iparban 3409 Ft, ami azt jelenti, hogy az egyes csoportok között lényeges differencia nem volt. A műszaki alkalmazottak havi átlagbére egyébként 1970 óta 374 Ft-tal, 1965 óta 815 Ft-tal nőtt.

Néhány

műszaki jellemző

A statisztikai adatok néhány műszaki jellemzőt is közölnek annak bemutatására, hogy kb. milyen nagyságrendű is a főváros ipara. Ezek szerint az összes felhasznált villamos energia

1970—1973 között 6%-kal nőtt, s az utolsó évben közel 2,1 milliárd kW-órát tett ki, a hajtóerő ugyanezen idő alatt 5%-kal növekedve megközelítette az 1,4 milliárd kW-ot. A munkások által teljesített munkásórák száma viszont 1970-hez viszonyítva 22,1%-kal csökkent, de még így is 654,3 millió óra volt. A budapesti üzemek állóeszközeinek bruttó értéke folyóórákon megközelítette a 95,8 milliárd Ft-ot, s ez 1970-hez viszonyítva közel 10 milliárd Ft-os növekedést jelent. Az összes állóeszközök értékének kb. a fele gép- és egyéb berendezés.

519 vállalat, 2987 telep

Budapesten összesen 519 vállalatot találunk, és ezek 2987 teleppel rendelkeznek. E telepek jelentős részén (1285) max. 10 munkás dolgozik, s ezek persze jórészt a szövetkezeti vagy a tanácsi iparhoz tartoznak. A 10—100 munkást foglalkoztató kategóriába újabb 1182 telep kerül, ami azt mutatja, hogy nagyon sok az elaprózott vállalat. 100—300 munkást foglalkoztató ipartelep van 256, 300—500 között 79, 500—1000 között 92, 1000—2000 között 46, s mindössze 23 olyan ipartelep van, ahol 2000-nél többen dolgoznak, 24 ipartelep pedig szünetel. Az összesen mintegy 26 ezer munkásból viszont közel 75 ezren dolgoznak a több mint 2000 munkást foglalkoztató telepeken, s 60—65 ezren az 500—1000 embert, illetve az 1000—2000 főt foglalkoztató kategóriában.

Végül említsük még meg, hogy a legtöbb vállalat (52) az V. kerületben van, de mindössze egyetlen vállalat maradt el tőle a VII. kerület is, a legkevesebb (2) pedig a XVII. kerületben található. Ezzel szemben a legtöbb ipartelep (366) a XIII. kerületben van, ezt követi a VII. (294), s a VIII. (269), a legkevesebb ipartelep (24) a XVII. kerületben van.

E néhány szám azt igazolja, hogy az erőteljes vidéki ipartelepítés ellenére a főváros ipara még mindig jelentős.